

Na evropskim talasima

Nakon dve godine, nova Vlada i novi ministri, ovoga puta, resor životne sredine je ponovo samostalan, ali ne za dugo. Srećna okolnost što se 2007. godine u Beogradu održava 6. Evropska konferencija „Životna sredina za Evropu”, čiji su domaćini upravo resorni ministri za životnu sredinu i prosvetu. Svečanim potpisivanjem Ministarske izjave potvrdili su opredeljenost Srbije za održivi razvoj i obavezali su se da će zajedno, odlučno i predano, i u saradnji sa civilnim sektorom ugraditi ciljeve i principe obrazovanja za održivi razvoj u vaspitno-obrazovni sistem, i u sve druge vidove formalnog i neformalnog obrazovanja.

Praktično, to će u delo sprovoditi tek novi naslednik resora posle godinu dana, kome je uz životnu sredinu dodeljeno i prostorno planiranje, a nešto kasnije i ruderstvo.

Međutim, prošle su već tri godine kako je usvojena Regionalna strategija obrazovanja za OR i gotovo isto toliko kako su UN proglašile Dekadu ovog obrazovanja (2005-2014) ne bili se izvršio pritisak na države da ubrzaju ove ključne promene. I kod nas...!

Cinjenica da se već previše vremena izgubilo bila je presudna prilikom odlučivanja da se “preskoči” izrada Nacionalne strategije obrazovanja za ŽS i održivi razvoj, a da se pripremi odmah Nacionalni akcioni plan za sprovođenje Regionalne strategije obrazovanja za OR. To je podržao projektom UNDP, a dokument je zajedničko delo Radne gru-

pe u kojoj su bili predstavnici nekoliko ministarstava, kabineta u vladi, zavoda i drugih stručnih institucija, Privredne komore, SKGO, fakulteta i naučnih ustanova i jednog broja OCD. Iako nosi epitet internog, ovaj prvi Nacionalni akcioni plan obrazovanja za ŽS i OR u potpunosti je odgovorio zadatku i postao je riznica predloga aktivnosti, zaduženih izvršilaca, predviđenih rokova i finansijskih sredstava, pa se može i danas koristiti. Neposredno po završetku iz ovog dokumenta veliki broj predloga je ugrađen u Akcioni plan za sprovođenje Nacionalne strategije održivog razvoja Srbije (Odeljak: Obrazovanje) i deli sudbinu ovih dokumenata!?

Mogući pravci razvoja obrazovanja u Srbiji

Pod ovim naslovom prvi put se pojavio i Nacrt strategije razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine. U ovom dokumentu, kao i kasnije u samom Nacrtu, ni na jednom mestu ne pominje se obrazovanje za ŽS i održivi razvoj, već isključivo ekološko vaspitanje. U izuzetno obimnom spisku literature se ne navode usvojena međunarodna i nacionalna dokumenta iz oblasti ŽS i obrazovanja u ovoj oblasti. Ne pominje se ni Strategija održivog razvoja i Akcioni plan za njeno sprovođenje, iako se već uveliko harmonizuju naši sa evropskim propisima. Moje prvo reagovanje upućeno Nacionalnom prosvetnom savetu nije urođilo plodom, ali je zato jeste, u proljeće 2012. godine, zajednički Predlog za dopunu Nacrta strategije, koji je sačinila

„Škola za opstanak” uz podršku Nacionalne komisije za saradnju sa UNESCO i preko 50 OCD. U osnovama za izradu Strategije prihvaćeno je naše zalaganje i prepoznata je važnost ovog obrazovanja: „Početni uslov za ovakav smer daljeg privrednog i drugog razvoja je radikalno podizanje nivoa obrazovanja celokupne populacije u Republici Srbiji uključivanjem vaspitanja i obrazovanje za životnu sredinu u funkciji ostvarivanja održivog razvoja”. (Za neku drugu priliku o našem celovitom predlogu i konkretnim edukativnim aktivnostima OCD, koje proističu iz njega)

U iščekivanju reformskih promena

Uz Strategiju nužno dolazi Akcioni plan za njeno sprovođenje u život. Ovih dana pojaviće se taj za reformu ključni dokument za čiju pripremu je trebalo više od dve godine. Stručnjaci, koji su radili i na Strategiji, očigledno su brižno odmeravali kako da se usaglase različiti predlozi i viđenja vaspitno-obrazovnog sistema i doživotnog učenja u savremenoj Srbiji.

Sa ništa manje brige i odgovornosti razvojem obrazovanja bave se i OCD iz oblasti ŽS. Još pre dve godine upućen je predlog tim istim stručnjacima nakon održanog Skupa „Održive eko-škole: od pilot projekta do sistemskog rešenja”, 4. jun 2013. godine, pod pokroviteljstvom Nacionalne komisije za saradnju sa UNESCO. Zalaganje za ugradnju modela održivih eko-škola u naš vaspitno-obrazovni sistem temelji se na primerima dobre prakse poznatim širom sveta, ali i iskustvima i prezentovanim modelima iz Srbije. U ovim eko-školama je u toku preorientacija ka održivom razvoju i održivosti, ekološkoj etici i kulturi...

Sa nestrpljenjem se očekuje i zvanični kraj trogodišnjeg projekta „Razvionica”, koji je finasirala EU, a u okviru koga je pripremljen „Predlog nacionalnog okvira kurikuluma, u skladu sa novim pristupom nastavi, rezultatima Ogleda, zakonskom regulativom i Strategijom razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine”. Jedan od rukovodilaca projekta je i poznata profesorka iz Finske, Leila Mekinen. Možda ćemo ovoga puta lakše priхватiti „Finske lekcije” i učiniti kraj našoj deklarativnosti. ■

